

บันทึกท้ายพระราชบัญญัติ พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒

ความเป็นมา

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีหลักการเพื่อแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยการแก้ไขคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และจังหวัดสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยคณะรัฐมนตรีได้เสนอต่อประธานสภาิติบัญญัติแห่งชาติเมื่อวันที่ ๒๖ กันยายน ๒๕๖๑ เพื่อให้พิจารณาตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ซึ่งประธานสภาิติบัญญัติแห่งชาติบรรจุในระเบียบวาระการประชุมสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖๕/๒๕๖๑ เป็นพิเศษ วันพฤหัสบดีที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๖๑ และในคราวประชุมสภาิติบัญญัติแห่งชาติ ครั้งที่ ๖/๒๕๖๒ เป็นพิเศษ ในวันศุกร์ที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๒ ประชุมได้พิจารณาในวาระที่ ๒ และลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้เป็นกฎหมาย โดยส่งร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวไปยังนายกรัฐมนตรีเพื่อนำขึ้นทูลเกล้าฯ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๒ ซึ่งกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ยังใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีจำนวน ๕ ฉบับ สาระสำคัญของกฎหมายมีดังนี้

๑. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๔ ตอนที่ ๖๒ ก วันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๔๐ หน้า ๑

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๔๐

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๘ เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่รับผิดชอบในพื้นที่ทั้งจังหวัดที่อยู่นอกเขตสุขาภิบาลและเทศบาล เมื่อได้มีพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ออกใช้บังคับเพื่อกระจายอำนาจการปกครองให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล ในกรณีสมควรปรับปรุงบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกันและปรับปรุงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ มีบทบัญญัติรวมทั้งหมด ๘๙ มาตรา แบ่งเป็น ๖ หมวด และบทเฉพาะกาล โดยมีสาระสำคัญดังนี้

หมวด ๑ บททั่วไป กำหนดให้ในจังหวัดหนึ่งมีองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและให้มีอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสถานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น

หมวด ๒ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด กล่าวถึง เกณฑ์สำหรับคำนวณจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดต่อจำนวนประชากรแต่ละจังหวัด ตามหลักเกณฑ์และวิธีการตามกฎหมายว่าด้วยการ

เลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด วิธีการเลือก การพ้นจากตำแหน่ง ประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ข้อบังคับการประชุม องค์ประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การลงมติ

หมวด ๓ นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด กล่าวถึง วิธีการเลือกนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด การพ้นจากตำแหน่ง อำนาจหน้าที่ การกำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด การแบ่งหน่วยการบริหาร การกำหนดตำแหน่ง เงินเดือน การบรรจุแต่งตั้ง เป็นต้น

หมวด ๔ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด กล่าวถึง การกำหนดอำนาจหน้าที่ กิจการ การให้บริการ การตราข้อบัญญัติ การบังคับใช้ข้อบัญญัติ การเรียกประชุมสภา

หมวด ๕ การงบประมาณและการคลัง กล่าวถึง วิธีการจัดทำงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด อัตราภาษี วิธีการเก็บ ชนิดภาษีที่จัดเก็บได้ การจัดเก็บรายได้อื่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัด รายได้และรายจ่ายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

หมวด ๖ การกำกับดูแล กล่าวถึง อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัดในการกำกับดูแลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ

บทเฉพาะกาล

ก. กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดที่มีอยู่ก่อนพระราชบัญญัติฉบับนี้บังคับใช้ให้เป็นองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้

ข. กำหนดให้สภาจังหวัดที่มีอยู่ก่อนพระราชบัญญัติฉบับนี้ ให้เป็นสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้

สมาชิกสภาจังหวัดซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้จนกว่าจะครบวาระตามที่กำหนด

ค. กำหนดให้ยังคงสถานะภาพเดิมของข้าราชการส่วนจังหวัดและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

๒. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๑๕ ก วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๔๒ หน้า ๘

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดหลักการในการจัดระเบียบการปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นใหม่ เพื่อให้เป็นไปตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น จึงสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัดในส่วนของกลไกการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและการพ้นจากตำแหน่งของประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองและรองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด การยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกับบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญดังกล่าว จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๒ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๑๑ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. เพิ่ม (๗) ของมาตรา ๑๑ เพื่อให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถลงคะแนนเพื่อให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่งได้

๒. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๑๘ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๑๑ สำหรับการพ้นจากตำแหน่งของประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๓. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๖ เพื่อให้สอดคล้องกับบทบัญญัติมาตรา ๑๑ (๗) เพิ่มบทบัญญัติให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะพ้นจากตำแหน่งเมื่อสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลงพร้อมกันทั้งหมดตามมาตรา ๑๑ (๗) และให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่ง เมื่อรัฐมนตรีได้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแต่งตั้งข้าราชการหรือพนักงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนั้นเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นการชั่วคราวจนกว่านายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งได้รับเลือกขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่

๔. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๗ เพื่อเป็นการเพิ่มบทบัญญัติให้รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดพ้นจากตำแหน่งเมื่อพ้นจากสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถลงคะแนนให้พ้นจากตำแหน่งได้

๕. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๓๘ เพื่อให้ให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งพ้นจากตำแหน่งในกรณีที่รัฐมนตรีสั่งให้พ้นจากตำแหน่งเมื่อมีพฤติการณ์ตามมาตรา ๗๙ และในกรณีที่ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ลงคะแนนเสียงให้พ้นจากตำแหน่งจะเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตลอดอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นอีกไม่ได้

๖. เพิ่ม (๗ ทวิ) ของมาตรา ๔๕ เพื่อเพิ่มอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีหน้าที่ต้องบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

๗. แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๕๒ เพื่อให้ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามารถเสนอร่างข้อบัญญัติได้

๓. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐ ตอนที่ ๑๐๙ ก วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ หน้า ๕

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เนื่องจากการสมควรกำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชน ประกอบกับบทบัญญัติบางมาตราตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ยังไม่สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น และไม่เหมาะสมกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้การบริการงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๖ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๓๓ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมาจากการเลือกตั้งของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มเติม คือ จะต้องไม่เป็นผู้พ้นจากตำแหน่งใด ๆ ในท้องถิ่น เพราะเหตุที่มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

๒. การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จะมีจำนวนเท่าใดให้ถือเกณฑ์จำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานการทะเบียนราษฎรที่ประกาศใช้ในที่สุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง รายละเอียดตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

๓. กำหนดการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและหากมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดผู้ได้สิ้นสุดลงตามที่กำหนดให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการการให้เป็นที่สุด

๔. เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่างลงให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

๕. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ส่วนการพ้นจากตำแหน่งนอกจากการครบอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

๖. ให้ยกเลิกความในวรรคสองของมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องกำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มาประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดครั้งแรกภายในสิบห้าวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด”

๗. ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็นวรรคหกของมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐

“กรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ ตามกำหนดเวลาในวรรคสอง หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเสนอรัฐมนตรีให้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด”

๘. ในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสิทธิตั้งกระทู้ถามนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีในเรื่องใดอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ได้ แต่นายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีมีสิทธิที่จะไม่ตอบ เมื่อเห็นว่าเรื่องนั้นยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์สำคัญขององค์การบริหารส่วนจังหวัด”

๙. ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่งซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น”

๑๐. แก้ไขเพิ่มเติมเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม การดำรงตำแหน่งและวาระการดำรงตำแหน่งของบุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๑๑. แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการแต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยคิดสัดส่วนจากจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัตินี้

๑๒. กำหนดอำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๑๓. กำหนดการพ้นจากตำแหน่งของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขาธิการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

๑๔. อำนาจหน้าที่ของรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดในการสั่งการหรือการปฏิบัติราชการแทน นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องกระทำภายใต้การกำกับดูแลและกรอบนโยบายที่นายกองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดกำหนดไว้

๑๕. นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือผู้ซึ่งนายกองค์การ บริหารส่วนจังหวัดมอบหมาย มีสิทธิเข้าประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริง ตลอดจน แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุมแต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน

๑๖. สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การ บริหารส่วนจังหวัดทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ มีสิทธิเข้าชื่อเสนอญัตติขอเปิดอภิปรายทั่วไปในที่ประชุมสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัด เพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดแถลงข้อเท็จจริงหรือแสดงความคิดเห็นในปัญหาอันเกี่ยวกับการ บริหารราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยไม่มีการลงมติการขอเปิดอภิปรายทั่วไปจะทำได้ครั้งเดียวในสมัย ประชุมสามัญสมัยหนึ่ง

๑๗. การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุข ของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผล การปฏิบัติงาน และการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

๑๘. ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มีมติเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติใด ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งร่างข้อบัญญัตินั้น ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา

๑๙. ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องพิจารณาร่างข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่งให้เสร็จและส่งคืนประธานสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัตินั้น ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่พิจารณา ให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ถือว่าผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัตินั้น

๒๐. ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างข้อบัญญัติตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งนายกองค์การ บริหารส่วนจังหวัดลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติต่อไป แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยให้ส่งร่าง ข้อบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลไปยังสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพื่อพิจารณาใหม่ ถ้าสภาองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดมีมติยืนยันตามร่างข้อบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การ บริหารส่วนจังหวัดทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งร่างข้อบัญญัตินั้นให้นายก องค์การบริหารส่วนจังหวัดลงนามใช้บังคับเป็นข้อบัญญัติและแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป แต่ถ้าสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบัญญัติหรือยืนยันร่างข้อบัญญัติเดิม ด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสาม ให้ร่างข้อบัญญัตินั้นตกไป”

๒๑. กำหนดแนวปฏิบัติในการพิจารณาข้อบัญญัติงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และการ พิจารณาของผู้ว่าราชการจังหวัด

๒๒. ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปิดประกาศข้อบัญญัติที่ประกาศใช้บังคับแล้วไว้ ณ ที่ทำการองค์การ บริหารส่วนจังหวัดโดยเปิดเผยเพื่อให้ประชาชนเข้าตรวจดูได้

๔. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๖ ตอนที่ ๘๕ ก วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ หน้า ๑๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

โดยที่พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีบทบัญญัติบางประการไม่เหมาะสมกับสถานะในปัจจุบัน เป็นการจำกัดสิทธิของประชาชน ทั้งสิทธิของผู้สมัครรับเลือกตั้งและสิทธิของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง สมควรเปิดกว้างให้เป็นสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๕๒ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๔ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๓๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยกำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง (มาตรา ๓)

๕. พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๖ ตอนที่ ๕๐ ก วันที่ ๑๖ เมษายน ๒๕๖๒ หน้า ๑๓๐

วันเริ่มใช้บังคับ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๒ เป็นต้นไป

ผู้รักษาการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

เหตุผลในการประกาศใช้

เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมบทบัญญัติเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และจังหวัดสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกับกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมการสิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รวมทั้งการกระทำอันเป็นการต้องห้ามของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตลอดจนอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และการกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และผู้ทำหน้าที่ช่วยเหลือในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่เหมาะสมแก่การปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์สุจริต สามารถปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์แก่ส่วนรวมเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลและมีประสิทธิภาพ จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

สาระสำคัญของพระราชบัญญัติ

พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ มีบทบัญญัติทั้งหมด ๓๐ มาตรา สาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

๑. กำหนดให้ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา ๓)

๒. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นมาตรา ๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ (มาตรา ๔)

๓. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๖) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชกฤษฎีกาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๕ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๕)

๔. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๖)

๕. กำหนดให้ในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดตาม (๘) พร้อมกันทั้งหมด ให้ถือว่าเป็นการยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด” (มาตรา ๗)

๖. กำหนดให้บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องมีคุณสมบัติและไม่มีคุณลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา ๘)

๗. กำหนดให้นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีวาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้งและจะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ (มาตรา ๙)

๘. กำหนดให้รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องมีคุณสมบัติและไม่มีคุณลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๓๕/๑ เว้นแต่การนับอายุและการนับระยะเวลาของคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นให้นับถึงวันแต่งตั้ง (มาตรา ๑๐)

๙. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๕) และ (๖) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๑)

๑๐. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสองและวรรคสามของมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๒)

๑๑. กำหนดให้ในระหว่างที่ไม่มีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (มาตรา ๑๓)

๑๒. กำหนดให้นำความในมาตรา ๓๖ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยโดยอนุโลม (มาตรา ๑๔)

๑๓. กำหนดให้นำความในมาตรา ๓๖ วรรคสองและวรรคสาม มาใช้บังคับแก่เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดด้วยโดยอนุโลม (มาตรา ๑๕)

๑๔. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๑) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๔๔/๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๖ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๖)

๑๕. กำหนดให้ยกเลิกความใน (๓) ของวรรคหนึ่งในมาตรา ๔๔/๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๑๗)

๑๖. กำหนดให้นำความใน (๓) มาใช้เพิ่มความตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นวรรคสามของมาตรา ๔๔/๓ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ (มาตรา ๑๘)

๑๗. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๑๙ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็น (๖/๑) ของมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ (มาตรา ๑๙)

๑๘. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๒๐ เป็น (๗ ตรี) ของมาตรา ๔๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ (มาตรา ๒๐)

๑๙. กำหนดรายจ่ายอื่นใดที่จำเป็นต้องจ่ายในการปฏิบัติหน้าที่หรือตามข้อผูกพัน หรือรายจ่ายตามที่กฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้ (มาตรา ๒๑)

๒๐. กำหนดให้เพิ่มความตามมาตรา ๒๒ แห่งพระราชบัญญัตินี้เป็นวรรคสองของมาตรา ๗๔ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ (มาตรา ๒๒)

๒๑. กำหนดให้ยกเลิกความในวรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ ของมาตรา ๗๗ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และให้ใช้ความตามมาตรา ๒๓ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๓)

๒๒. กำหนดให้ยกเลิกความในมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ และให้ใช้ความตามมาตรา ๒๔ แห่งพระราชบัญญัตินี้แทน (มาตรา ๒๔)

๒๓. กำหนดให้บรรดาข้อกล่าวหาหรือการดำเนินการใด ๆ ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง มาตรา ๓๖ วรรคสอง มาตรา ๓๗ วรรคสอง มาตรา ๓๗/๑ วรรคสอง หรือมาตรา ๗๙ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๔๖ แล้วแต่กรณี ที่อยู่ระหว่างการสอบสวนหรือสอบสวนเสร็จแล้วแต่ยังมีคดีค้าง ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการต่อไปตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ จนกว่าจะแล้วเสร็จ (มาตรา ๒๕)

๒๔. กำหนดให้นายกองการบริหารส่วนจังหวัด ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๘๕/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ ยังคงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าคณะกรรมการการเลือกตั้งจะประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น โดยให้พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้ง หรือจนกว่าจะพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุอื่นตามประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติและคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าว (มาตรา ๒๖)

๒๕. กำหนดให้บทบัญญัติมาตรา ๓๕/๒ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ มิให้ใช้บังคับกับนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งอยู่ก่อนวันเลือกตั้งครั้งแรกภายหลังพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตรา ๒๗)

๒๖. กำหนดให้นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือผู้มีตำแหน่งในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เฉพาะบรรดาที่ถูกระงับการปฏิบัติราชการหรือหน้าที่ในองค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยไม่ได้รับค่าตอบแทนตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่เกี่ยวข้อง พ้นจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศกำหนดให้มีการเลือกตั้งนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัดหรือสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น แต่ไม่กระทบต่อการดำเนินการต่อไปตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาตินั้นแก่บุคคลดังกล่าว (มาตรา ๒๘)

๒๗. กำหนดให้ระเบียบของกระทรวงมหาดไทยที่ออกตามมาตรา ๗๔ (๙) แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัตินี้ จะกำหนดให้ความคุ้มครองการจ่ายเงินที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้จ่ายไปแล้วก่อนวันที่ระเบียบในเรื่องนั้นใช้บังคับก็ได้ แต่ให้คุ้มครองได้เฉพาะที่ได้จ่ายไปโดยสุจริตและเป็นไปตามหนังสือสั่งการหรือหนังสือกำหนดแนวทางปฏิบัติของกระทรวงมหาดไทยที่ออกก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ (มาตร ๒๙)

นางสาวจุฬาพัฒน์ ช่างเกตุ / จัดทำ